

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2020/21:32

Onsdagen den 24 mars

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 14.00, och jag välkomnar alla till dagens sammanträde med EU-nämnden. Det här är ett öppet sammanträde som går att följa på webben. Journalister och allmänhet kan vara med på läktaren.

(Ordföranden förrättade upprop.)

Kan vi medge deltagande på distans för ledamöter och tjänstepersoner?

Ja.

**§ 2 Videomöte mellan stats- och regeringschefer
Statsminister Stefan Löfven (deltar via Skype)
Information och samråd inför videomöte mellan stats- och
regeringschefer den 25–26 mars 2021**

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

Statsministern inleder med sin redogörelse inför videomötet i morgon och på fredag. Därefter går ordet till partierna i storleksordning.

Jag hälsar statsminister Stefan Löfven välkommen till ord och bild.

Anf. 3 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! EU:s ledare träffas i morgon torsdag och på fredag, även denna gång via video. På dagordningen står pandemibekämpning liksom ekonomiska frågor med inriktning på den digitala agendan. Vi ska också följa upp Turkietfrågan från det möte vi hade i december samt få information om den senaste utvecklingen vad gäller EU:s relation med Ryssland. I marginalen ska USA:s president Joe Biden delta en kort stund och redogöra för sin syn på samarbetet mellan EU och USA. Det kommer även att hållas ett eurotoppmöte i så kallat inkluderande format.

Herr ordförande! Vi ser ett fortsatt allvarligt läge med en stor spridning av covid-19. Särskilt oroande är de nya varianter av viruset som sprids snabbare och dessutom kan leda till svårare sjukdom. Det är viktigt att vi fortsätter att samarbeta inom EU för att både motverka smittspridningen och mildra pandemins effekter. Jag vill understryka betydelsen av att vi håller ihop. Det här samarbetet är bäst för oss alla.

Utveckling och distribution av vacciner mot covid-19 har skett rekordsnabbt, och arbetet måste fortsätta. Vi behöver vaccin nu. Det är naturligtvis oroande besked som vi har fått om minskade leveranser och bristande produktionskapacitet.

Produktion av läkemedel och inte minst vaccin är en global verksamhet. Därför är de störningar och restriktioner som vi ser i flera länder mycket beklagliga. Vi för dialog med såväl kommissionen som leverantörerna om hur leveranstakten kan öka. Det är ett högt tonläge nu i den internationella diskussionen. Frågan är hur långt EU ska gå för att möta de åtgärder och system som finns i andra delar av världen. Kommissionen har i dag föreslagit ytterligare exportbegränsningar.

Det är grundläggande att läkemedelsföretag håller avtal som man har slutit med EU. Det sticker i ögonen när andra länders prioriteringar begränsar eller helt stoppar export av vaccin till EU samtidigt som de själva tar emot flera miljoner vaccindoser som tillverkats i Europa. Det vill vi komma till rätta med.

Samtidigt är vaccinproduktion en mycket komplex process. Ingredienser och utrustning skickas flera gånger över gränser mellan ganska många länder innan ett vaccin är klart. Om vi begränsar export riskerar vi en nedåtgående spiral av åtgärder och motåtgärder som minskar tillgången till vaccin för alla. Det kan också sätta grundläggande mekanismer för världshandeln ur spel. Avgörande här är att fortsätta hålla dialogen öppen med våra handelspartner.

Herr ordförande! Vi ska också diskutera en gemensam ansats för att gradvis lyfta coronarestriktionerna när smittläget så tillåter. Låt mig understryka att vi ännu inte är där. Fortfarande är läget allvarligt. Det är

bra med information och samordning liksom att vi drar lärdomar där samarbetet har fungerat bättre redan nu. I grunden måste det ändå finnas en väl underbyggd bild av smittspridningen. Vaccinationsgraden och vaccinernas effektivitet är naturligtvis viktiga faktorer i en sådan bedömning.

Herr ordförande! Frågan om global vaccinsolidaritet är fortfarande mycket angelägen. Alla tjänar på global tillgång till vaccin. Pandemin är inte över förrän viruset har besegrats överallt. Vi har sedan pandemins utbrott varit överens om att EU måste bidra till global vaccintillgång. Förslag har nu presenterats om en EU-mekanism. För regeringen är det viktigt med en gemensam ansats som bygger på att i första hand stödja och använda den globala mekanismen Covax.

Herr ordförande! Kommissionen presenterade i förra veckan ett förslag om digitala gröna certifikat för vaccinering, testresultat och tillfrisknande. Sådana certifikat kan bidra till att öppna våra samhällen framöver, inte minst för resor. Det är bra med en gemensam EU-ansats även om det finns en del frågor som måste lösas gällande vilken information bevisen ska innehålla samt naturligtvis säkerhet och personlig integritet.

Herr ordförande! Vår gemensamma inre marknad är en grundsten i EU-samarbetet och avgörande för den europeiska konkurrenskraften och tillväxten. Även om samarbetet har kommit långt på vissa områden finns det även fortsättningsvis mer att göra.

Under pandemin har den inre marknaden utsatts för prövningar. Det är tydligt hur viktigt den är för europeiska företag och deras leveranskedjor. När vi stärker den inre marknaden stärker vi i grunden vår egen välfärd och vår ställning globalt.

Den inre marknaden har också en avgörande betydelse för att påskynda den digitala omvandlingen. Vi behöver en digital inre marknad utan omotiverade hinder för digitala tjänster, med fria dataflöden och med en öppenhet gentemot omvärlden. Detta ska naturligtvis ske med högt ställda krav på säkerhet. Det är så vi skapar förutsättningar för innovationer och ger våra företag möjligheter att vara konkurrenskraftiga.

Vi befinner oss mitt i den digitala omställningen. Att stödja den på bästa sätt är också avgörande för att klara klimatutmaningen och klimatomställningen.

När det gäller frågan om en digital skatt arbetar regeringen för en global lösning inom ramen för OECD. Beslut om skatter ska också i framtiden fattas nationellt. Det här är vi inte ensamma om att tycka. Det råder ingen enighet mellan EU-länderna i denna fråga.

För att omställningen ska vara möjlig krävs att människor är rustade och känner trygghet. Det innebär att alla måste få tillgång till de digitala verktygen och också kunskap att använda dessa verktyg. Satsningar på utbildning och fortbildning är centrala liksom att övergången till framtidens arbetsmarknad inte sker på bekostnad av sjysta villkor och en god arbetsmiljö.

Herr ordförande! Vi ska också följa upp den diskussion som vi hade vid septembermötet om Turkiet och situationen i östra Medelhavet. Vid mötet i december slogs fast att EU har beredskap att besluta om ytterligare sanktioner som svar på Turkiets provokationer. Samtidigt påmindes om möjligheten till en positiv politisk agenda förutsatt att Turkiet ändrar sitt beteende. De senaste månaderna har Turkiet i sin retorik signalerat en mer

konstruktiv hållning utåt. Det är välkommet. Men det återstår att se om det också på riktigt representerar en ny politisk inriktning. Ord behöver därför följas av handling.

Detta gäller inte minst situationen avseende mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Där går utvecklingen tyvärr i negativ riktning. Det är djupt beklagligt att Turkiet nu valt att lämna Istanbulkonventionen om att bekämpa mäns våld mot kvinnor liksom de åtgärder som har vidtagits för att upplösa oppositionspartiet HDP. Denna utveckling måste vändas om Turkiet på allvar vill förbättra relationen med EU.

Med mer än ett år sedan Turkiet inledde sin folkrättsstridiga operation i nordöstra Syrien ska vi upprätthålla unionens gemensamma linje, inte minst det starka agerandet rörande export av krigsmateriel. Vi måste också uppmärksamma behoven hos de 4 miljoner flyktingar som befinner sig i Turkiet. De har ökat i takt med pandemin.

Regeringen verkar för en väl avvägd och hållbar EU-politik gentemot Turkiet. Det är viktigt att föra en dialog där vi kan både framföra kritik och utveckla samarbetet.

Herr ordförande! Det planerades för en strategisk diskussion om Ryssland, men eftersom det blir ett videomöte i stället för ett fysiskt möte har punkten strukits från dagordningen. I stället kommer information att ges om den senaste utvecklingen.

Med detta avslutar jag min redogörelse inför mötet.

Anf. 4 ORDFÖRANDE:

Vi tackar statsministern för föredragningen. Nu kommer partierna i storleksordning att få framföra sina åsikter och synpunkter.

Anf. 5 MONICA HAIDER (S):

Ordförande! Jag tackar statsministern för anförandet.

Det är många och viktiga frågor på dagordningen. Även om pandemin och den pågående vaccineringen fortfarande är i fokus är det viktigt att vi lyfter blicken och tittar på de utmaningar som kommer efteråt. På dagordningen finns, som nämndes, frågan om den digitala omställningen, en av EU:s prioriteringar inför omstarten av ekonomin. Pandemin har påskyndat utvecklingen mot ökad digitalisering, som redan var på gång. Nu när samhället öppnar igen är det inte troligt att vi går tillbaka till hur det var innan. Det gäller inte minst arbetsmarknaden. Vissa jobb kommer att försvinna helt, andra kommer att förändras. Den gröna och den digitala omstarten måste också bidra till fler nya jobb.

Hur ser statsministern att EU:s ambitioner med den digitala omställningen kan bidra till fler jobb i Sverige och i Europa? Är någon av punkterna i den digitala kompassen som är särskilt viktig för oss i Sverige?

Anf. 6 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tackar statsministern för föredragningen.

Jag börjar med den första punkten. Det är inte första utan andra gången som det inte blir ett fysiskt möte på plats i Bryssel fast ni hade planerat för det. Jag förstår att det är svårt att föra vissa känsliga diskussioner digitalt. Samtidigt kan jag inte låta bli att notera att Natoländernas utrikesministrar och EU:s utrikesrepresentant i dagarna haft ett två dagars möte i Bryssel.

EU har sällan haft viktigare frågor på agendan att hantera än vad man har nu. Jag tycker att det är svårförklarart att man inte lyckas ha ett fysiskt möte på ett säkert sätt. Men nog om det!

I Sverige har över 13 000 personer avlidit av covid-19. Det finns uppenbarligen risk för en tredje våg. Det är ett svårt läge. Våra medborgare har rätt att kräva att politiken gör det bästa för att hantera pandemin och dess skadeverkningar. Då gäller det att ha flera tankar i huvudet samtidigt. Det handlar om stoppad smittspridning, vaccinering, återöppning och många andra saker.

För att minska smittspridningen är det helt nödvändigt att öka produktionen av vaccin, som statsministern var inne på, och öka vaccinations-takten. Det är där fokus borde ligga. Samtidigt finns det många doser vaccin på hyllorna runt om i Europa. I utkastet finns det en mening där det talas om att man vill påskynda ibruktagandet. Jag undrar hur statsministern ser på det. Är det aktuellt med omfördelning?

Det är bra att Europeiska rådet också ska diskutera vilka restriktioner som behövs här och nu. Som statsministern säger är det inte dags att öppna än, men det gäller att vara redo när det väl är dags. Jag har flera gånger lyft upp frågan om vaccinationspass eller -certifikat. Inför det förra toppmötet sa statsministern här att det råder enighet mellan länderna om att ett sådant ska införas. Det är bra så. Jag har i och för sig uppfattat att man är ganska överens om innehållet. Jag uppfattade att statsministern var lite tveksam där. Men jag är lite orolig över att man inte kommer att hinna få systemen på plats. Jag undrar om statsministern är beredd att också tala om en målsättning för att de här certifikaten ska finnas på plats i tid.

En annan sak som jag inte kan låta bli att nämna är frågan om smittspårningsappar. Återigen måste jag beklaga och skämmas lite över att Sverige som land, som slår sig för bröstet för att vara ett av världens främsta techländer, inte har det här på plats. Tillsammans med Bulgarien och Luxemburg är vi de enda EU-länder som saknar smittspårningsapp. Det är beklagligt. Det hade varit bra om vi hade haft detta för att kunna vara en del av återöppnandet.

Ordförande! Jag tänkte också prata lite om den del som handlar om digitalisering. Det är bra, för att inte säga nödvändigt, att digitalisering och digital omställning tillhör EU:s mest prioriterade frågor. Den globala konkurrensen blir allt tuffare, och sedan tidigare släpar Europa efter på vissa områden. Att i det läget gå fram med en europeisk digital skatt vore helt felprioriterat. Det ger inte svaret på frågan hur Europas konkurrenskraft ska stärkas. En sådan skatt riskerar snarare att slå undan benen för nystartade och innovativa bolag och skulle slå extra hårt mot ett land som Sverige.

Från moderat sida har vi under lång tid varit tydliga med att vi i Sverige ska fortsätta att vara extremt tydliga med att vi inte vill se någon europeisk digital skatt. Vi har haft en glasklar uppfattning om det här länge, och det var också ett av våra krav när det förhandlades om EU-budgeten i somras. Sverige måste fortsätta att stå upp för det här varje gång det tas upp.

Jag noterade att Biden ska delta i mötet, som statsministern också sa. Det är bra. Vi har ofta talat om vikten av att nu uppvärdera den transatlantiska länken. Att då tala om digital skatt tycker jag är rätt usel tajmning. När man har en ny administration på plats i USA talar det snarare

för en möjlighet att hitta en global lösning. Jag uppfattade att det också var statsministerns uppfattning, så jag instämmer.

Vad gäller Turkiet vill jag, precis som statsministern, verkligen beklaga den utveckling som vi har sett i Turkiet de senaste dagarna i och med att Turkiet valt att lämna Istanbulkonventionen. Våldet mot kvinnor är alarmerande högt, och Turkiets svar är att offra kvinnors rättigheter. Det är viktigt, för att inte säga nödvändigt, att EU markerar mot detta genom att tydligt fördöma president Erdoğan's beslut.

Turkiets utrikespolitik har de senaste åren alltmer kolliderat med EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiska prioriteringar. Inrikespolitiskt har Erdoğan fört landet längre bort från EU:s värderingar. Det är därför nödvändigt att EU fortsätter att vara tydligt med att man har beredskap att agera, till exempel med sanktioner. Om EU:s och Turkiets relation på allvar ska bli bättre krävs det att Erdoğan visar allvar med en vilja att föra Turkiet närmare EU igen. Det räcker då inte med några månader med positiva tongångar. EU har faktiskt rätt att förvänta sig mer än så. Jag instämmer i det som statsministern sa om att ord också måste följas av handlingar. Den utveckling som vi nu har sett är, som jag precis sa, snarare en oroväckande utveckling som går åt fel håll.

Ordförande! EU står inför flera stora utmaningar. Det gäller också på den utrikespolitiska arenan, med Kina, Ryssland och Turkiet, för att nämna några. Vi ser att flera olika auktoritära länder försöker utmana oss i den fria världen. Detta tydliggjordes också i samband med måndagens sanktionsbeslut om MR-brott i Xinjiangprovinsen. Nu blir det inte någon diskussion om Ryssland, som det planerades för. Det har jag redan beklagat. Men det är viktigt att vi fortsätter att markera mot såväl Ryssland som Kina.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna ledamöterna och statsministern om att vi tar fyra partier på raken. Sedan får statsministern gå in och kommentera. Därefter tar vi ytterligare fyra partier. I mån av tid tar vi en andra frågerunda. Då är det partier med fler än en ledamot som eventuellt får komplettera med någon ytterligare synpunkt eller uppfattning. Men det återkommer vi till. Vi får se hur långt tiden fortskrider.

Anf. 8 LUDVIG ASPLING (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsministern så mycket för informationen.

EU står inför ett antal ganska angelägna problem. Högst på den listan är antagligen vaccinerna. Under innevarande år har unionens hantering av vaccinfrågan utvecklats från en möjlighet att visa unionens muskler till en vaccinkris där unionen helt enkelt inte klarar att leverera det som man lovat medlemsstaterna. Problemen med hur upphandlingarna genomförts har varit uppenbara och har dragit till sig ovanligt skarp kritik. Höga företrädare har till och med sagt att hela härvan liknar en "bleep show". Europa och Sverige ligger långt efter sin egen vaccinationsplan och ännu längre efter jämförbara länder, som USA och Storbritannien. Tyvärr har vi än en gång fått ett kvitto på att Europeiska unionen inte är en pålitlig partner i krissituationer. Det här måste få konsekvenser för hur vi planerar för framtiden.

Jag måste säga att det är anmärkningsvärt att statsministern i stället för att tillstå att allting faktiskt inte har gått på räls vad gäller utrullningen av vaccinerna hävdar att det har gått i rekordfart. Jag skulle vilja fråga: rekord i jämförelse med vad?

Vad gäller den digitala omställningen håller vi med om att det här naturligtvis är väldigt viktigt för framtiden. Det finns ganska mycket att säga om detta, men av tidsskäl tänker jag bara kort yppa något om de lagstiftningsförslag som vi tycker är mest intressanta och mest angelägna.

Vad gäller Digital Markets Act bör EU fokusera på att underlätta tillträdet till de stora aktörernas plattformar. I dag finns det i vissa fall ganska höga trösklar för små företag som vill agera på till exempel App Store eller Google Play. Det behövs tydliga regler för att förhindra att sådana här väldigt mäktiga företag utnyttjar sin monopolliknande situation.

Vad gäller Digital Services Act ser vi det som avgörande för den europeiska demokratis framtid att vi börjar se de nya medieplattformarna för vad de faktiskt är, nämligen det nya offentliga rummet. Precis som tidigare generationer kämpat för och vunnit rätten till yttrandefrihet där är det nu vår tur att vinna rätten till yttrandefrihet på internet – för våra barns och barnbarns skull. Plattformarnas ansvar för innehåll bör vara begränsat, men rätten att delta på lika villkor för alla bör stadgas i lag. Endast innehåll som bryter mot lag bör kunna raderas. Användare ska informeras och behandlas lika, och beslut om censur måste kunna prövas rättsligt.

Vad gäller Turkiet håller vi naturligtvis med om att det bör fördömas att man nu valt att lämna Istanbulkonventionen om förhindrande av mäns våld mot kvinnor. Det är väldigt tråkigt att man gör det här. Det vanliga är ju att länder bryter mot sådana här konventioner utan att lämna dem, men i det här fallet är man till och med öppen med ambitionen att sopa problemet under mattan. Det tycker vi är väldigt allvarligt, och det bör möta någon form av reaktion.

Vi välkomnar naturligtvis att samtalen gått i rätt riktning under den senaste korta period som man hänvisar till och att Turkiet ska ha pausat de illegala provborrningarna i Cyperns ekonomiska zon. Däremot ser vi naturligtvis inga skäl att anta att Turkiet kommer att agera som en konstruktiv partner som delar våra målsättningar om stabilitet och säkerhet i östra Medelhavet. Det är viktigt att inte vara naiv i fråga om vilken typ av stat som Turkiet tyvärr håller på att utvecklas till.

Med det sagt ska det humanitära stödet till flyktingar i Turkiet naturligtvis fortsätta. Men vi måste ha en plan för att avveckla Erdoğan som Turkiets grindvakt mot flyktingar. Det här är en policy som inte håller i det långa loppet. Jag tror att fler och fler börjar inse att vi behöver en permanent och hållbar lösning på den europeiska sidan och inte kan outsourca lösningen till Turkiet.

Jag kan också som tidigare talare beklaga att Ryssland inte kommer att diskuteras. Det finns ju en hel del viktiga saker att prata om där, inte minst Nord Stream 2.

I övrigt kan jag kort säga att vi naturligtvis står bakom det som statsministern säger om digital skatt. Vi vill inte se någon sådan. Vi vill naturligtvis fortsätta att behålla det nationella vetot vad gäller frågor om skattelagstiftning på EU-nivå.

Jag har också en kort fråga vad gäller vaccinationspassen. Det är överläggning i EU-nämnden om det här ganska snart. När kommer vi att få se ett konkret förslag?

Anf. 9 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Jag tackar statsministern så mycket för genomgången.

Det finns många frågor som man önskar hade kunnat diskuteras öga mot öga. Det är synd att det inte blir ett fysiskt möte. Men utifrån smittläget är det förståeligt.

Jag har några frågor. Den första handlar om paragraf 1, där det står: extension of the export authorisation scheme. Frågan är: Gäller diskussionen om detta ska kunna gälla ytterligare produkter utöver vaccinet, eller handlar den punkten om tidsförlängning och att göra ett längre undantag i de frågorna? I den delen gäller det också att dra lärdom av vad som hände förra året, när den inre marknaden inte fungerade. Det gäller att se till att den inre marknaden och flödena fungerar rimligt och bra. Annars kommer det att få konsekvenser för möjligheten att få tillgång till vaccin. Man behöver ha balans i den frågan.

Jag har också en fundering om EU-skatten. Jag tyckte att statsministern uttryckte sig klokt. Den digitala skatten ska vara på global nivå, och det är nationell kompetens i den frågan. Jag noterar att vi alla vill markera i den frågan, och Centerpartiet likaså. Det är nationell kompetens. Det vore olyckligt om man inte lyckas komma överens i den frågan på internationell basis.

Den sista frågan är kopplad till Turkiet. Det blir en ödets ironi att Turkiet blir det land som stiger av Istanbulkonventionen, som har fått sitt namn efter deras stad där konferensen ägde rum. Den har varit ett viktigt verktyg för att fördjupa arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Det gav ytterligare verktyg kopplat till ekonomiskt våld och så vidare.

Konventionen har varit oerhört värdefull för många länder som ändå hade jobbat med den länge. Det är extremt olyckligt att Turkiet gör avsteg från den men också de alla andra bitarna. I den text som är utsänd innan känns det som att det saknas en kritisk röst mot vad som händer och sker i Turkiet just nu.

Där måste det bli ytterligare skärpning. Det vore olyckligt om texterna är så tama som de är just nu. Det behöver göras ytterligare markeringar. Vi ser mänskliga rättigheter och Istanbulkonventionen. Men vi ser också hur man agerar mot andra partier.

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! Vad gäller frågan från Monica Haider om den digitala omställningen och kompassen är det två viktiga ingredienser.

Det ena är just att bygga ut nödvändig infrastruktur så att vi har tillgång till det över huvud taget. Det är en förutsättning för att göra omställningen och kompassen.

Det andra är hur vi utvecklar den digitala kompetensen så att vi kan använda den på rätt sätt. Det är mycket viktigt. Här finns inte minst en bra ansats vad gäller jämställdhet. Det är två exempel.

Vi ser här en rejäl potential för de nya jobben. Den nya tekniken brukar innebära nya jobb för den framtida välfärden. Men vi har mer att göra på det området tillsammans.

Jessika Roswall frågade om pandemin och vaccinen. Det ligger inga jättemängder på hyllorna som är över. Det som kan vara är att man har fått det utsänt men inte hunnit vaccinera ännu.

Det finns de som vill att det ska ske en viss omfördelning. Vi menar inte det. Vi menar att pro rata-systemet håller. Det har varit utgångspunkten. Man fördelar efter befolkning.

Sedan är det länder som inte har använt hela sin del och kanske också handlat upp mer Astra Zeneca än annat. Det är en prisfråga. Den är tillverkad till självkostnadspris och är därför den billigaste.

När vi nu ser problem med leveransen av Astra Zeneca innebär det att några länder får förhållandevis lite. Det kan behövas att man ser över det och ser om det är några som har blivit drabbade extra mycket.

Sverige står upp för att vi ska ha de doser som vi har beställt och kontrakterat. Det är viktigt att ha det sagt.

När det gäller frågan om passen och om vi hinner få dem på plats i tid finns det nu ett förslag som är presenterat. Det är på EU-nivå. Sedan ska Sverige också göra sin del och fortsätta.

Det har varit diskussion om detta. Det är en sak om man är vaccinerad, men det gällde också om man har tagit ett test, har varit sjuk och har antikroppar. Hur mycket kan man lägga ihop i ett och samma pass? Det är vad diskussionen handlar om. Men det finns ett förslag framme.

Den digitala skatten är vi helt överens om. Det som står i statement är ett förslag. Kommissionen arbetar med ett förslag. Det är inte detsamma som att det därmed är det. Vi menar fortfarande att detta är nationell kompetens och ett nationellt mandat. Jag kan försäkra att vi inte är ensamma om den ståndpunkten.

När det gäller Turkiet håller jag med om att det inte räcker. Ord måste följas av handling. Det måste naturligtvis vara långsiktigt. Det är därför man talar om och driver en politik som också ska ha positiva inslag men som måste vara möjlig att reversera i det fall som Turkiet inte fullföljer. Vi får som sagt var inte vara naiva här. Det är man mycket medveten om.

Jag tycker också att det är helt rätt att markera mot både Ryssland och Kina. Vi måste hantera både Ryssland och Kina genom att markera vad gäller mänskliga rättigheter och andra saker som vi behöver markera mot, men vi ska försöka att hitta en dialog så att vi kan utveckla det som är möjligt och positivt. Vad gäller Ryssland kan det till exempel handla om klimatsamarbete i Arktiska rådet. Men saken är klar att det definitivt inte är lätt i dagens sammanhang.

Sedan går jag till Ludvig Asplings fråga. Om man för ett år sedan hade sagt att man i januari 2021 kommer att påbörja vaccinationen tror jag att ingen hade sett det framför sig – därav uttrycket att det har skett rekordsnabbt. Alla experter, alla tillverkare och alla som kan någonting om detta säger att det aldrig har gått så här fort.

Det är faktiskt så att EU nu har levererat dryga 70 miljoner doser. Det är ungefär 60 miljoner doser som har getts. Innebär det att det är problemfritt? Nej. Det har vi aldrig påstått. Det är alldeles uppenbart att det är problem. Pfizer var de första som sa att de måste nu dra ned produktionen de första månaderna för att de ska bygga om sin produktion. Sedan leder det till en ökad produktion på sikt. Det är i grunden positivt. Men det innebar också en minskning där i början. Astra Zenecas problem känner vi väl till.

Problemen är dock inte så lätta. Det är globala leveranskedjor och globala produktionskedjor. Det är klart att om både substanser och utrustning eller vad det nu kan vara skickas över världen med många länder inblandade för samma vaccin är det inte helt fritt från problem om man uttrycker sig milt.

Nej, det har inte gått på räls sedan avtalen slöts. Men vi måste komma ihåg hur det är på det stora hela taget. Hade vi försökt att göra detta själva hade vi inte varit i närheten av att påbörja vaccinationen i Sverige.

Den digitala omställningen är viktig. Det är klart att både Digital Markets Act och Digital Services Act är viktiga regleringar. Det är klart att vi måste försöka få till lika villkor. Vi menar att det är ett steg framåt.

Det är helt rätt att man inte ska vara naiv vad gäller Turkiet. Där har vi en ordning att Turkiet har gränsskyddet. Det arbetas också på en ny europeisk migrationspolitik innefattande alltifrån gränsen till själva asylsökandet och allt vad som hör till där. Det är ett brett grepp som inte minst kommissionär Ylva Johansson arbetar med. Hon är den som leder arbetet. Vi har ett avtal med Turkiet som vi menar är bra inte minst för flyktingarna.

Vad gäller vaccinationspass är förslaget framlagt. Ambitionen är, och det ska jag säga också till Jessika Roswall, att regelverket ska vara klart före den 1 maj. Att passet ska finnas till sommaren är ambitionen.

Avslutningsvis till Annika Qarlssons frågor. Extention i den här meningen är förlängning. Som jag sa lägger kommissionen i dag fram ett förslag som går lite längre. Vi har sagt att om ett företag inte uppfyller de avtal EU har med företaget kan det finnas en relevans i att ha någon typ av restriktioner.

Vi såg det som hände i till exempel Italien. Astra Zeneca ville skicka från Italien. Italien sa nej med stöd av kommissionen just av det skälet att Astra Zeneca inte hade uppfyllt avtalet gentemot oss. Sedan utökas resonemanget till ytterligare reciprocitet och ännu längre än så. Vi måste läsa det förslaget.

Det finns en logik i det första, som jag sa, men vi måste varna för en ordning och nya åtgärder som innebär att vi i olika delar av världen stryper varuflöden och export så att vi alla blir drabbade. Med den komplexa tillverkningsstrukturen som finns kommer det att innebära att alla blir drabbade till slut. Det kommer ingen att bli glad för. Vi måste också inse att ingen är säker förrän alla är säkra.

Här finns en mycket stor betydelse i att vi ser till att alla får vaccin så snabbt som möjligt. Därför har också vår uppmaning till kommissionen liksom andra ledare runt om i världen varit att vi måste lösa det tillsammans. Vi måste hitta en gemensam ordning. I stället för att begränsa och sätta käppar i hjulet för varandra måste vi se till att öka vaccinationstillverkningen. Det innebär att man inte inför onödiga handelsregler.

När det gäller digital skatt nationellt delar jag helt den uppfattningen som Annika Qarlssoon gav uttryck för.

Vad gäller Turkiet är det precis en ödets ironi att man kliver av just den här konventionen. Det är också en konvention som vi brukar använda gentemot andra länder i bilaterala kontakter, det vill säga att länder som inte har undertecknat den ska nu göra det och visa att de på allvar menar

att mäns våld mot kvinnor måste stoppas. Det blir en ödets ironi, precis som Annika Qarlssoon säger, att Turkiet självt kliver av konventionen.

Sist vill jag säga till Annika Qarlssoon att vi och flera arbetar på att få en förstärkning i de texter som nu finns. Det är ett statement på just temat vad gäller mänskliga rättigheter och de frågorna.

2020/21:32

24 mars

Anf. 11 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack, statsministern, för redogörelsen!

Jag konstaterar att rådet fortsätter att uttrycka en ambition att få fram vaccin till hela världen. Statsministern talar också om att vi behöver öka tillverkningen.

Vi kan konstatera att läger just nu är att unionen inte ens klarar av att ta fram tillräckligt med vaccin till medlemsstaterna. Om medlemsstater är beredda att gå utanför EU:s vaccinupphandling och köpa direkt från till exempel Ryssland är det ett stort misslyckande.

Jag instämmer i statsministerns åsikt att tillverkningen måste öka. Ett sätt att göra det är att se till att fler länder kan producera vaccin. Min första fråga till statsministern är om han nu är beredd att driva på för att länder och företag ska kunna frångå immaterialrätten tillfälligt för att nu under pandemin importera och tillverka generiska vaccin, läkemedel och tester för covid-19. Det är allt fler internationellt som nu börjar kräva det medan EU och Sverige håller emot. Jag skulle vilja se en ändring på det.

Jag tycker att det är välkommet att rådet kommer att diskutera skatt på digitala tjänster. Det har tagit alltför lång tid att komma framåt via OECD. Om inget förslag kommer därifrån måste EU diskutera skattefrågan.

Det som oroar i utkastet och som vi också har tagit upp här är att digitala skatter ses som EU:s egna medel. Just att införa digitala skatter på EU-nivå var någonting som Ursula von der Leyen förde fram redan när hon tillträdde.

Jag hoppas, och jag har också uppfattat det så, att statsministern på mötet kommer att vara tydlig med Sveriges syn på egna medel och skatter.

Jag vill också, som många andra gjort, ta upp frågan om Turkiet. Vi kan i förslaget till uttalande läsa att det läggs stor vikt vid östra Medelhavet och Turkiets agerande mot främst Grekland och Cypern. Men mycket lite sägs om situationen i Turkiet och angreppen på mänskliga rättigheter.

Turkiet är ett land som EU samarbetar med och som får ekonomiskt stöd från EU. Turkiet är, vilket har framkommit, ett land som begår brott mot mänskliga rättigheter.

Jag är glad över att både statsministern och EU-nämndsledamöter nu före mig har tagit upp den viktiga frågan om att man har lämnat Istanbulkonventionen men också att man försöker upplösa och förbjuda HDP, som är ett demokratiskt valt parti på demokratisk grund och som är Turkiets tredje största parti.

Det jag funderar på här är något som statsministern inte nämnde men som också vore viktigt att föra fram. Det handlar om att man från Turkiets sida tar bort immuniteten för parlamentsledamöter för att de ska kunna gripas för påstådda brott. De här påstådda brotten hänger oftast ihop med uttalanden om kurdiska minoritetens rättigheter, det vill säga att det drabbar HDP:s ledamöter.

Jag vill avsluta med att konstatera att det land som EU använder som buffert mot flyktingar och vill ta hjälp av i östra Medelhavet går längre och

längre bort från att vara ett demokratiskt land och att EU måste ställa krav på Turkiet, och det omedelbart.

Därför vill jag ställa en fråga. Vi har snuddat vid detta, men jag vill höra det väldigt tydligt. Jag förväntar mig att statsministern i morgon på videomötet kommer att driva det beslut som EU-nämnden fattade i fredags när man sa att utrikesministern skulle driva på för MR-sanktioner mot Turkiet. Vad kommer Stefan Löfven att göra i morgon?

Anf. 12 SOFIA DAMM (KD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Coronapandemin har onekligen fått stora konsekvenser för EU-samarbetet, och det är inte utan att man känner en viss oro inför vad som komma skall.

I inbjudan till veckans videomöte med EU:s stats- och regeringschefer betonar rådets ordförande att pandemin tydligt visar på behovet av en resilient European industry och pekar på hur viktig den inre marknaden är för EU:s ekonomier.

Om man tittar på kommissionens industristrategi, som presenterades för ett år sedan, ser man att det betonas att det är mycket viktigt att EU:s konkurrensregler anpassas till en värld i förändring.

Vad kommer då egentligen allt detta att innebära i praktiken? Vi kan titta på Frankrike och Macron, som har aviserat att de vill ändra i EU:s statsstödsregler och i konkurrenslagstiftningen för att kunna främja framväxten av europeiska superföretag och stärka industrins självförsörjning.

Vad skulle då detta komma att innebära för Sveriges del? Vi har inte samma ekonomiska muskler som Tyskland och Frankrike, och framför allt skulle en sådan utveckling kunna missgynna och slå ut våra små och medelstora företag, som i dag står för teknikutvecklingen. EU kan alltså komma att bryta ned den ordning som har gynnat Sverige och Europeiska unionen.

Därför vill jag skicka med att regeringen med kraft måste motsätta sig den retorik som inte bygger på ekonomisk forskning eller beprövade principer och som egentligen bara syftar till att flytta hem produktion till Europa och därmed underminera en framgångsrik modell som vi faktiskt har.

När det gäller diskussionen om en europeisk digital avgift vill jag sälla mig till vad som tidigare har sagts här om att den måste motarbetas kraftfullt. Den måste ske globalt, och jag uppskattar också att statsministern är tydlig om detta.

Däremot skulle jag vilja fråga hur statsministern ser på konsekvenserna för Sverige och våra små och mindre företag om EU ändå börjar sluta sig mer och mer mot omvärlden. Vad har man för strategi, och hur arbetar man med likasinnade medlemsländer för att i den tid vi nu lever i klara av att stå upp för att den inre marknaden verkligen är viktig? Det får inte bara bli tomma ord, utan man måste visa att vi på riktigt står upp för frihandel.

Anf. 13 MARIA NILSSON (L):

Herr ordförande! Tack så mycket, statsministern, för föredragningen! Jag ska ta upp några aspekter och ställa någon fråga.

Det första gäller naturligtvis vaccinering, och jag vill från Liberalernas sida understryka behovet av att inte införa någon form av exportförbud. Jag tycker mig se att vi är inne i något av en nedåtgående spiral även i EU.

Jag oroar mig lite grann för det besked som Ursula von der Leyen gav i dag. Jag uppfattar att statsministern inte riktigt har hunnit sätta sig in i det, men jag skulle ändå vilja ställa någon uppföljande fråga om att Sverige helt enkelt kommer att fortsätta att understryka linjen att frihandel är det absolut bästa och att det inte minst i tider av prövning är viktigt att vi upprätthåller detta.

Vad gäller vaccinationspass instämmer vi i mångt och mycket det som statsministern sa. Vi vill också understryka att det inte får bli något register av detta, utan man måste hela tiden ta hänsyn till den personliga integriteten. Det får inte leda till någon typ av övervakningssamhälle, och naturligtvis får inte heller passen vara på något sätt diskriminerande. Man kanske på grund av sitt hälsotillstånd inte har möjlighet att ta en vaccinationsspruta. Det kan ju vara så också, och det är viktigt att vi bevakar den här frågan.

Jag ska slutligen säga några ord om Turkiet och Ryssland. Det var mycket glädjande att höra att även statsministern arbetar för att förstärka skrivningarna i texterna om Turkiets brott mot mänskliga rättigheter, inte minst när det gäller Istanbulkonventionen och när man drog sig ur detta. Det gäller även behandlingen av HDP och så vidare. Jag tycker att ledamoten Annika Qarlsson uttryckte det väldigt väl.

Vad gäller Ryssland kommer det av uppenbara skäl inte att ske någon planerad strategisk diskussion. Däremot tror jag att kombinationen av vaccin, Ryssland och det östliga partnerskapet kan behöva uppmärksammas. Ryssland har Sputnik; det vet vi alla mycket väl. Det är ett vaccin som är godkänt, men det kan också i händerna på Vladimir Putin bli ett säkerhetspolitiskt verktyg. Risken för detta tror jag inte att vi ska underskatta.

Jag skulle vilja fråga statsministern hur man ser från EU:s sida på att sträcka ut en hand inom ramen för det östliga partnerskapet vad gäller vaccin. Jag vet att Ukraina, till exempel, ingår i Covac. Hur ser det ut i de övriga länderna? Det handlar om att ta höjd för hur Kina och Ryssland kan använda vaccin som ett sätt att stärka inflytande.

Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! Vi börjar med det Ilona Szatmari Waldau sa om ambitionen för vaccin i hela världen. Det är viktigt för oss att stå upp för det, för som jag sa är ingen säker förrän alla är säkra. Man lurar sig själv om man tror att om man bara klarar sig själv med vaccin är det över. Så är det inte.

När det gäller att medlemsstater söker utanför EU vill jag återigen påminna om att det är 70 miljoner doser som har skickats ut från EU-samordningen. Det hade ingen trott för ett år sedan! Men vi har problem nu; det råder ingen tvekan om det. Om man söker sig utanför är det självklart upp till var och en. En del av de vaccin som finns tillgängliga – det är väl Sputnik och det kinesiska – är inte godkända av EMA, men var och en av medlemsstaterna får helt enkelt välja själva om de vill använda ett icke godkänt vaccin eller inte.

När det gäller immaterialrätten är det enkla skälet att man tar bort det som gör att företagen kan tjäna pengar i sådana här affärer, och det vore ingen bra incentive för fortsatt produktion och fortsatt utveckling av nya mediciner över huvud taget. Den vägen ska man vara försiktig med.

Vad gäller skatten på digitala tjänster har vi sagt att vi inte har velat ha några nya egna medel som innebär att skatter ska beslutas på EU-nivå. Det har vi varit tydliga med. Om den typen av skatter över huvud taget ska införas krävs enhällighet, och det finns ingen sådan enhällighet. Vi är flera som är emot detta.

Jag delar inställningen när det handlar om Turkiet och synen på brott mot mänskliga rättigheter liksom det som handlar om oppositionen, som jag tog upp i min inledning.

Vad gäller immuniteten är jag inte riktigt bakom den frågan, men jag förstår vad ledningen vill driva. Detta ingår i hela bilden av Turkiet, och det ingår i EU:s krav på Turkiet att leva upp till mänskliga rättigheter med mera, och naturligtvis till demokrati.

Vad gäller EU-krav på Turkiet skulle MR-sanktionerna kunna vara ett svar från EU på en negativ utveckling i Turkiet. Det var också det som utrikesministern framförde vid FAC i måndags.

Sofia Damm från Kristdemokraterna tycker jag för ett viktigt resonemang om autonomi och de europeiska superföretagen. Vi har samma farhågor om att i den stund vi ändrar på konkurrensreglerna händer det två saker. Dels blir det några europeiska superföretag, och jag tror inte att det blir bra för våra små och medelstora företag. Dels handlar det om att när man sluter sig går man miste om det som är spänsten i teknikutveckling och annan utveckling, nämligen att man också har kontakter med och får impulser från omvärlden. Då utsätts man också för konkurrens, och det är avgörande.

Vi menar att när man pratar om autonomi får det inte bli ett EU som sluter sig, för det vore direkt kontraproduktivt. Det är ändå de krafter som har tagit oss dit där vi är. Om man skulle stänga av dem vore det förödande. Därför pratar vi hellre om att man måste vara lite selektiv, strategisk och smart. Vad är det för kompetenser, teknik och sektorer där vi måste bli starkare? Man måste välja ut dem, och vi får inte sluta oss.

Jag kan garantera att det är fler som tycker som vi. Vi har skickat ett brev på det temat till kommissionen där vi är åtta länder som uttrycker precis det här, så vi har like-minded med oss här.

Jag förstod att vi är överens om den digitala avgiften.

Maria Nilsson från Liberalerna talade om exportrestriktioner och frihandel. Det är precis detta vi driver. Det är ett tryck nu, och det ska vi komma ihåg, på kommissionen. Man måste också säga ifrån när företag som vi har avtal med inte levererar som det är tänkt och ändå levererar till andra. Det är klart att det då finns en poäng med att säga ifrån och markera. Vi får inte heller bli naiva så att det alltid är EU som exporterar som EU-territorium men att det inte kommer något tillbaka till oss.

Vi är dock väldigt tydliga med frihandelns betydelse och att inte gå för långt i det här, för då kommer vaccineringen att försenas. Vi kommer att få se den uppbyggnad av vaccinproduktion som måste ske kontinuerligt och långvarigt, för det här är inte det enda år vi kommer att behöva vaccinera människor mot covid-19. Det kommer att behöva fortsätta. Där är vi eniga.

Likaså måste man tänka på den personliga integriteten; det är ett perspektiv som vi har med oss i diskussionerna vad gäller vaccinationspassen. Vi måste se upp så att vi har en balans i det.

Vi är eniga när det gäller Turkiet och brott mot mänskliga rättigheter. Vi arbetar för en förstärkning av den texten, för det behövs.

I fråga om Ryssland och östliga partnerskapet har vi i diskussioner om vaccinsolidaritet uppmärksammat särskilt östliga partnerskapet. Men också västra Balkan och Afrika är med i det här. Vi menar att EU ska ta ansvar för detta. Det finns också en bred enighet om att EU ska göra det.

Anf. 15 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Herr ordförande! Det som tidigare konstaterats om kompetens och digitalisering är alldeles utmärkt. Det finns alltid något nytt att lära sig när det gäller detta.

Stort tack för redogörelsen, statsministern! Mycket har redan sagts, men jag vill ändå lyfta upp det igen. Vi är i ett allvarligt läge när det gäller corona. Det är avgörande att vaccinet kommer ut snabbt. Världen behöver mer vaccin, inte mindre. Därför är det mycket oroande med exportrestriktionerna i andra länder. Det är också mycket oroande att tillverkare exporterar trots att de inte har uppfyllt sina avtal med EU.

Vaccin är globala kedjor. Det är mycket olyckligt om det blir avbrott i dem. Sverige har redan från början av coronapandemin tagit en ledande roll när det gäller att se till att frihandeln med medicinsk utrustning och vaccin ska upprätthållas och fungera. Det är mycket viktigt att Sverige fortsätter att driva på för det, så att det inte blir protektionism i land efter land, vilket går ut över oss alla.

Samtidigt kan det, vilket statsministern också redogjorde för, vara motiverat med tillfälliga åtgärder och exportstopp i EU på kort sikt, som en markering, för att komma tillbaka till ett fungerande frihandelssystem vad gäller vaccin. Våra medborgare måste verkligen få det vaccin som har utlovats.

Den globala vaccinsolidariteten är också oerhört viktig. Det är viktigt att vi tar alla tillfällen att lyfta upp det, vilket statsministern också nämnde. Det behövs en global och jämlik tillgång till vaccin. Sverige och biståndsminister Per Olsson Fridh har tagit en ledande roll i det arbetet.

EU och Sverige stöder det WHO-ledda vaccinsamarbetet Covax. Det behöver fortsätta och få ökat stöd, så att vi kan säkra tillgång till vaccin också i de allra fattigaste länderna.

Vad gäller EU:s ekonomi och den inre marknaden står digitalisering på agendan. Här vill jag som alltid understryka att det är centralt att fokus ligger på den gröna återhämtningen och digitaliseringens roll i den. Vi har en planet men konsumerar som om vi hade fyra. Det går inte riktigt ihop. Det är avgörande att vi bygger en bättre framtid som är klimatsmart, cirkulär, resurseffektiv och socialt hållbar.

Till sist, vad gäller diskussionen i östra Medelhavet är det, som vi har varit inne på tidigare, mycket viktigt att markera kraftigt mot brott mot mänskliga rättigheter. Det är väldigt olyckligt att Turkiet har dragit sig ur Istanbulkonventionen om våld mot kvinnor. Det är verkligen allvarligt.

Det är också fundamentalt att värna demokratin. Turkiet agerar nu helt uppåt väggarna när man förbjuder ett parti. Det är därför mycket bra att skrivningarna kommer att förstärkas.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Vi har kommit till den punkt där det finns möjlighet för de partier som har fler än en ledamot i nämnden att få ordet. Socialdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna avstår. Därför lämnar jag ord och bild tillbaka till statsministern för avslutande kommentarer om Miljöpartiets inlägg.

Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! Vi instämmer i uppfattningen vad gäller coronaläget och bekymren med för hårda restriktioner och att det finns en viss logik och relevans i att agera i det fall företag inte har uppfyllt sina åtaganden.

Vi driver på väldigt hårt för det. Det gäller både EU-minister Hans Dahlgren och jag själv med flera. Jag har pratat med Europeiska rådets ordförande Charles Michel. Jag har pratat med kommissionens ordförande Ursula von der Leyen. Jag har också pratat med Portugals premiärminister António Costa, eftersom Portugal är ordförandeland. Regeringen har naturligtvis också kontakt med Astra Zeneca och så vidare.

Vi ska verka för så mycket produktion och så stor leverans av vaccin som möjligt och för så lite störningar som möjligt. Men det ska som sagt också finnas en förståelse för att det kan finnas anledning att agera mot de företag som bryter mot avtal gentemot oss.

När det gäller betydelsen av den globala tillgången till vaccin håller jag med Amanda Palmstierna. EU har nu tillsammans med medlemsstaterna bidragit med över 1 miljard euro till Covax. Det är ett bra tillskott för att ge fler länder möjlighet att få tillgång till vaccinet.

Jag delar också uppfattningen om digitaliseringens betydelse för den gröna omställningen. Den kommer att vara helt avgörande. Där har vi stora möjligheter.

Vi kommer att förstärka texterna om Turkiet och mänskliga rättigheter med mera, vilket jag förstod att vi fick stöd för från Amanda Palmstierna.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Tack, statsministern, för föredragningen, kommentarerna och synpunkterna!

Anf. 19 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag vill förtydliga att jag vill anmäla en avvikande ståndpunkt när det gäller immateriella rättigheter, eftersom jag och statsministern inte är överens där.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

Vi tackar statsministern för närvaron vid dagens EUN-sammanträde och önskar lycka till vid kommande videomöte i morgon och på fredag. Håll den svenska fanan högt, precis som vi ser i bakgrunden bakom statsministern.

§ 3 Övriga frågor

2020/21:32

24 mars

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Inga övriga frågor finns noterade. Jag tackar alla ledamöter som är på plats här i Förstakammarsalen men naturligtvis också digitalt för ert tålamod, er närvaro, era inspel och annat. Jag tackar även alla journalister som faktiskt har varit närvarande i dag, vår personal och stenograferna. Jag tackar helt enkelt alla. Det känns jättebra. Det är en sådan eftermiddag.

Vi kommer att ha en återrapport på tisdag nästa vecka. Vi syns då. Inte förrän då kommer jag att önska er alla glad påsk.

Innehållsförteckning

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1

§ 2 Videomöte mellan stats- och regeringschefer

.....	2
Anf. 2 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 5 MONICA HAIDER (S).....	4
Anf. 6 JESSIKA ROSWALL (M).....	4
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 8 LUDVIG ASPLING (SD).....	6
Anf. 9 ANNIKA QARLSSON (C).....	8
Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	8
Anf. 11 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	11
Anf. 12 SOFIA DAMM (KD).....	12
Anf. 13 MARIA NILSSON (L).....	12
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	13
Anf. 15 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	15
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	16
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 19 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	16
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	16

§ 3 Övriga frågor

.....	17
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	17